

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Družbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicationem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Družbicki, Societatis Jesu, Tractatus De Brevissima Ad
Perfectionem Via: Hoc Est, De Perenni divinæ voluntatis intentione,
executione, apprehensione

Družbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066340

Caput XII. Actionum indifferentium generatria esse, & quomodo in singulis
Divina Voluntas investigari debeat, docetur

urn:nbn:de:hbz:466:1-45352

luminis, Dei voluntatis non recedente, periculum peccati nullum est, modo perseverantia in resistendo non desit.

His ergo ita præmissis, ad ostendendum, quâ ratione in actionibus indifferentibus Divina voluntas invenienda sit, accedamus. Quia vero præsentis capitis moles excrevit, ideo id commodius in novo capite præstabimus.

CAPUT XII.

Actionum indifferentium genera tria esse, & quomodo in singulis Divina Voluntas investigari debeat, docetur.

Videtur non tam inquirendum, quomodo in actionibus indifferentibus Dei voluntatem inveniamus, quàm potius quomodo illam ad hæc actiones adferamus: Si enim hæ actiones voluntatem Dei habent, indifferentes non sunt; danda igitur ipsis est voluntas Dei, aut potius ipsæ sunt voluntati Divinæ adjungendæ, atque accommodandæ, ut ex indifferentibus bonæ esse incipiant, atque hoc ipsum, qui fieri possit inquiremus.

Possimus verò actionum indifferentium tres veluti classes designare, ut quædam sint gratæ nobis, quasdam aversemur ut molestas, quasdam sus deque habeamus, seu fiant seu non fiant, seu oppositæ illis fiant. Gratæ actiones nobis, amicæque sensui & naturæ sunt, amana & ridentia spectare prata, sapos degustare cibos, &c. Molestæ actiones sunt, ut flagellum sponte subire, abstinere à delicatis cibis, à congressu familiarium. Actiones nec gratæ nec ingratae sensui, ad quas non plus quàm ad oppositas afficimur, sunt: In-

ambu-

62.

Drux

ixi

ari usca

mi l

V

6

ambulare, colloqui, foras prodire, aut domi
confidere, &c. Igitur offerentibus sese actioni-
bus iis, quæ demulcent sensum, foventque na-
turam, inferioremve portionem (de hac enim
sermo hîc) eæ rejiciendæ erunt ab eo, qui volun-
tatem Divinam exequi cupit in his actionibus.
Causa est: quia hæc est Voluntas Dei, ut hujus-
cemodi actibus abstineamus: scriptum est enim:
Gal. 5. Desideria carnis vestræ, ne perfeceritis, &c. Et:
Rom. 8. Si Spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis; Et:
Coloss. 3. Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram.
Etsi in hoc habendam esse rationem discretionis
non nego: habendam esse nimirum rationem
complexionis, sanitatis, valetudinis, loci, tem-
poris, ætatis, personæ, status. Sed hæc ipsa
ratio cauta, discretaque debet esse in hac parte;
magis severa, quàm blanda. Natura enim sem-
per se ipsam quærit, & miris artibus, fictionibus-
que eblanditur à nobis, ut ei tantisper indulgea-
mus.

63. Proinde si quando incidit occasio actionum
carni nostræ suavium & gratarum eliciendarum,
tunc hosce Canones censeo observandos.

Primus. Si actionis, quæ carni grata est, nulla
est causa alia, ob quam fieri debeat, quàm quia
grata & commoda est naturæ, tunc est omninò
rejicienda, & à tali actione abstinendum, juxta
prædictam scripturam.

Secundus. Si præterea est alia causa, propter
quam fieri debeat, puta, valetudo, & sanitas
propria, charitas & hospitalitas in alios; evitatio
vanæ gloriæ, ostentationis, censuræ aliorum;
tum considerandum, an hæc, vel similes causæ,
quæ suadent fieri tales actus, tantæ sint, ut me-
ritò

ritò debeant præferri studio mortificationis à Deo in scripturâ præscripto, v. g. Videndum, an deceat Religiosum hominem, qui profitetur rigidam & austeram vitam, propter sanitatem, nihil aut modicè affectam, tàm suavibus delicatisque cibis se pascere apud externos? &c. Similiter an deceat hospitalitatis gratiâ religiosum silentium solvere? An charitatis fraternæ gratiâ sumptus faciendus sit, qui alioqui paupertati non congruit? Si enim revera causæ illæ, mortificationi sui præponderant notabiliter, cedere tunc mortificatio debet, & tunc non fiet actio sensui grata, quia illi grata, sed quia necessaria est: tuncque jam Voluntas Dei, stabit pro hac parte, ut fiat, & valebit illud axioma. *Hec oportet facere, & illa non omittre. Euntes, discite quid sit, Misericordiam volo, & non Sacrificium.* Quod si causæ faciendi, & non faciendi dictos casus, erunt pares, aut pænè pares, tunc,

Tertius Canon est servandus, ut secluso rationabili scandalo (cui meritò obviandum) mortificationi attendatur potius naturæ, vel certè hic

Quartus. Ut quoniam ambigua res est, & res non gravis est, nihilque periculi post se trahens, indifferenter alterutra pars, libere, securâ conscientiam eligatur, & propter voluntatem divinam exercendam, fiat: censeri enim rectè potest, utrinque rem gratam esse Deo, sive fiat, sive non fiat. Si autem res quidem ambigua sit, at magni momenti ut meritò deliberationem requirat, nec sinat indifferenter alterutram partem eligi, tunc

Quintus Canon serviet, ut consilio peritorum, & bonorum res dirimatur, aut per orationem lumen à Deo impetretur: dicaturque, *Domine*

Drux
ixi
20: usce
m: l
V
6

Afor. 9. mine quid me vis facere? In quo casu non debet mens deliberantis adherere uni parti, sed utrique æquè favere, & eo tantum parata esse accedere, quo bonorum prudens consilium, aut lux divina censuerit accedendum v. g. Expediasné vivere in sæculo? retinere opes, quibus multis aliis, Ecclesiæ Dei, tibi que sis profuturus ad salutem? an relictis omnibus sequi Christum? etsi enim hoc ex naturâ suâ perfectius est, at aliquando hic & nunc, talibus & talibus personis, illud utiliùs, securiùs, consultiùs; puta cum tales sunt, ut religiosam perfectionem non sint affecturi: in sæculo autem tantum boni videntur facturi aliis, sibi que, ut religiosa ipsorum professioni sit exequandum: hîc enim valet illud; Et Monachum non facies, & Senatorem perdes. Atque hi Canones servandi sunt etiam in secundo genere actionum indifferentium: quando scilicet offerunt se exercendæ actiones carni ingrata; æqualiter enim de utrisque Scripturæ, & Spirituales viri solent decernere: quare non est me opus diutiùs in his immorari.

64. Quamobrem ad Tertium genus venio, cui propriè Indifferentium actionum nomen quadrat. Quando ergo occurrunt actiones nec bonæ nec malæ, nec gratæ nec ingratae sensui & naturæ, & perinde erit sive fecerimus, sive neglexerimus, sive oppositum egerimus, tunc Canon supra ordine 4. locum habebit, ut scilicet indifferentem quamcunque partem eligamus, dummodo illi Voluntatem divinam applicemus: hoc vel simili modo, mente vel ore etiam dicendo. *Domine faciam hoc, surgam ex hoc loco propter tuam Voluntatem. Sedebo hic adhuc, quia tua Voluntas est, &c.*
Per

Per talemque Voluntatis divinæ applicatio-
nem à me factam, ex indifferenti aliàs actione,
fiet bona; Deoque grata, & mihi meritoria: pe-
rinde ac quando rem expressè à Deo imperatam
facio, vel prohibitam non facio, quia à Deo pro-
hibita est. Cujus rationem superiori capite attuli,
quia actiones nostræ à fine accipiunt rationem
boni vel mali, ita ut tales sint, qualis finis pro-
pter quem fiunt: si vere bonus finis est, actio ve-
re bona est; si finis fide putativeque bonus, rei-
psâ autem malus est, actio etiam reipsa mala.
Quia verò in illâ actione: *Surgam hinc, quia tua
est Voluntas Domine*, finis bonus est, scilicet Dei
Voluntas ejusque executio, ideò & ipsa surrectio
optima est.

Et hoc est illud quod tantopere Sancti viri
& facere ipsi curant, & alios facere docent, dum
quantum fieri potest, in omni actione parvâ, ma-
gnâ, imperatâ, non imperatâ, naturali, superna-
turali, spiritali, corporali, internâ, externâ, ex
se naturâque sua bona, ex se naturâque suâ indif-
ferente, volunt rectam haberi, & puram inten-
tionem ab Agente, volunt in omnibus Deum
quæri, volunt omnia fieri propter Deum, in præ-
sentiâ Dei, propter gloriam Dei. Hinc est illud
Apostoli: *Omne quodcumque facitis in verbo aut in
opere, omnia in nomine Domini nostri JESU Chri-
sti facite. Et: Sive comeditis, sive bibitis, sive ali-
ud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. Et
ipse Christus: Sic luceat lux vestra coram omnibus
hominibus, ut videant opera vestra bona, & glori-
ficient Patrem vestrum. Et: Si oculus tuus fuerit sim-
plex, totum corpus lucidam erit, lucerna corporis
tui, oculus tuus. Cùm omnia feceritis, dicite, servi
inutiles*

Col. 3.

1. Cor. 10.

Mat. 5.

Mat. 6.

Luc. 17.

Druz

ixi

pr. usce

m: I

V

6

inutiles sumus. Ex quibus Sacræ Scripturæ locis potest etiam ratio confici, quæ evincat tales indifferentes actiones hac Voluntatis divinæ applicatione, bonas, sanctas, Deo gratas, nobis meritorias ad salutem fieri, atque ex indifferentibus Voluntatem Divinam reddi, non quidem imperantem aut prohibentem eas fieri, sed approbantem eas fieri, posse fieri, bene fieri. Certum siquidem & indubitatum est, eas actiones esse Dei voluntatem, sive à Deo approbari, imò Deum velle eas fieri, quæ fiunt eo modo, quo Deus jubet omnes nostras actiones à nobis fieri: at quando actus indifferentes facimus ad honorem Dei, ad divinæ voluntatis executionem, facimus eos eo modo, quo Deus vult fieri omnes actus à nobis, ut supra ex communi doctrina Patrum, ex Apostolo, & verbis Christi ostendi. Ergo actus indifferentes facti ad Dei honorem, & Divinæ voluntatis executionem, sunt verè Voluntas Dei, approbantur à Deo, Deus vult eos fieri.

65.

Quod ipsum longè fortius etiam evincit ratio petita ex Dei ad singulas nostras actiones concursu. Certum enim est, nos sine Deo nihil planè facere; quando ergo Deus nobiscum operatur actus indifferentes (& eadem ratio aliorum omnium) facit illos ad gloriam suam, & ad Voluntatis suæ executionem. Quod si ita est, ut omnino est, ergo licitum est homini actus indifferentes agenti, Deum secum concurrentem, in hac intentione gloriæ & Voluntatis Divinæ exercendæ imitari. Ergo consequenter homo sic operans, rectè operatur, & voluntatem Dei operatur, & denique Voluntatis Divinæ operationem suâ operatione imitatur. Sed in hac re comprobanda,

bandâ, non est operæ pretium immorari. puto enim fore neminem, qui de hac re tam certa, & in Spiritualibus doctrinis tritâ, dubitet. Et ut verum fatear, hocque caput simul concludam, non tam nobis esset in hoc laborandum, ut subtiliter, sitne? qualis sit? quomodo appellanda sit Voluntas Dei in hoc vel illo actu? quàm potius ut sit simpliciter: ut fiat à nobis exactè. Hic enim est cardo vitæ perfectæ & sanctæ. Facere hoc quod Deus jubet, & eo modo per omnia, quoad omnes circumstantias loci, temporis, modi, intensiōis, &c. quo Deus vult facere: vel brevius utrumque complectendo. Facere voluntatem Dei semper, sincere, solam, perfectè; Sed hæc in sequenti capite persequemur; nunc reliquam partem præsentis doctrinæ perficiamus.

Restat enim nonnulla de actionibus indifferentibus præsertim naturæ & sensui gratis (quas supra primi generis diximus) quæstio. Sunt enim pleræque actiones, sensui & naturæ inferiori gratæ, ita necessariæ, ut sine illis durare non possit; fit etiam aliquando, ut homo in talibus circumstantiis, loci, temporis, personarum, &c. inveniat, in quibus illi integrum omninò non sit, à talibus actibus, de quibus loquimur abstinere. Declaro exemplo. Dormire, cantus & harmonias in templis audire, apparatusque elegantes spectare, &c. sunt naturæ grata ita, ut etiam necessaria, saltem pro aliquo tempore, certisque circumstantiis. Quid igitur in proposito quoad mortificationem (quam semper propositam nobis esse debere supra dixi, & ex Scripturis docui) faciendum? quomodo impediendum, ut cibum suavem comedam, nec suavitatem sensui gratam

V.P. Druzb. Op. II.

E

sentiam

66.

Druz
 ixi
 m: asce
 n: l
 V
 6

sentiam? &c. Quam ad rem advertendum est (quod etiam cap. præc. dixi) quod aliud sit sentire aliquam in actionibus quibusdamque rebus suavitatem, & naturæ commoditatem, aliud verò eandem cupere, quærere, intendere, in eam consentire, illius præsentia oblectari. illud prius malum non est, neque impediendum, est enim rerum, & actionum naturis inditum, v. g. melli dulcedo, flosculis odor, coloribus voluptas, &c. at illud posterius malum esse, vitandumque; & dixi, & dico, in eoque mortificationis præcepta cardinem versari affero. Comedendus ergo cibus est, audiendi cantus, odorandi flores, vel vapores odoriferi, sed non propter suavitatem, non propter voluptatem; pati ista, non impelli ad ista, nec intendere ista debemus; imò quantum fieri potest, ab his animus (hoc est pars rationalis) avocandus, totus in Deum figendus, nullus voluptati illi quæ sentitur, locus dandus, nullo modo, inquam, amanda est illa delectatio, sed graviter etiam ferenda: & ob hoc solum, quia Deus illam in talibus rebus inesse immiscerique voluit, toleranda & subeunda. quâ ratione servatâ, non tantum nullum erit mortificationis detrimentum, sed potius erit insignis ejus exercitatio. Non tantum voluntas Divina non negligetur, sed verò etiam egregiè fiet: dummodo seriò agatur res, & homo seipsum decipere non velit, & qui semel coactim voluptatem senserit, passusque sit, sensim delinitus, non etiam illam appetat, & intendat, cumque Spiritu caperit, carne tandem consummet.

67.

At quod maximè attendendum illis, qui aliquando res sensui gratas, actusque naturæ jucundos

cundos exercent, proferentes se id facere, ut ex his sensualibus ad spiritualia habeant occasionem: non minus enim ex melle, quam ex absynthio laudari potest Deus degustato. His, inquam, ad prædictam doctrinam attendendum est, & certò sciendum tales Spiritualitates technas esse diaboli ex Angelo Satanæ in Angelum lucis se transformante. Quanta enim & quam pia Sanctæque conversationes transierunt in carnales affectiones, licet & ille & illa Spiritualissimæ personæ viderentur, imò & essent. Non potest talis intentio esse pure ad solam Dei voluntatem conversa: sed necessariò sensualitatis amorem habet intermixtum: & quidquid prætendat Voluntas propria, omninò seipsam cuniculis quærit, & intendit. Verè enim fit id quod sensus amat: vitatur id quod sensus horret, & quidem deliberatè & ex animo. Et quis credere potest Voluntatem divinam solam tibi cordi esse, cùm deliberato animo, & ex proposito sensualitatem quæras: contra illud quod dixit Deus: *Desideria carnis ne perfeceritis.*

Breviter ergo sic habendum est, & sentiendum in re propositâ. Sensualitas nullo unquam prætextu quærenda est; si se ingerit tanquam necessario connexa iis actibus à quibus nullatenus abstinere possumus, toleranda est non acceptanda, repudianda non amplectenda: aversione & avocatione, mentis ad alia impedienda est, non animo intendenda. quod si impetiri repudiarique non potest, necessitas in virtutem commutetur, voluptasque illa, quam Deus rebus & actibus inseruit, tanquam Dei voluntas, non tanquam sensus voluptas est amplectenda:

E 2

tunc

68.

3112

1001

1001

1001

V

6

tunc enim patietur, non aget rationalis pars, non volet sed perferet sensualitates, affectionesque inferiores naturæ. quas illa non tenetur tollere sed minuere tantum, sed tantum iis non consentire, sed tantum iis superior esse, juxta eam quæ postremò dixi capite præcedenti. Quæ autem de rebus sensui gratis admittendis de omittendis sensui ingratis tenenda sunt.

CAPUT XIII.

Intentionis divinæ voluntatis substantia, proprietates, modi practici, quibus ea reddi familiaris possit, explicantur.

69. **O**Mnia fermè, quæ de hac voluntatis divinæ perpetuâ intentione executioneque magis necessaria scitu judicabam documenta, exposui: Superest mihi, ut ipsam hujus Intentionis Executionisque praxim, proprietates seu conditiones, modos denique, quibus familiaris nobis reddi possit, instituta brevitate persequar.

Quod ad primum attinet. Sciendum; Dupliciter posse nos in omnibus nostris actionibus Voluntatem Dei intendere atque exercere. Primum quidem, universaliter omnia & singula opera nostra vitæ, vel diei totius, ad divinæ voluntatis per ea executionem applicando, hanc vel simili praxi. *Domine Deus meus qui sanctam voluntatem tuam, & semper ipse facis, & semper nobis fieri vis, volo & statuo tota hac die in omnibus actibus meis quibuscunque, corde, ore, operibus exercendis, tuam adorandam voluntatem spectare & exercere.* Secundo. Specialiter & in particulari